

шели ржцѣ. Руситѣ спасили само 200 моми и дѣца. 400 души останали въ ржцѣтѣ на турцитѣ. Черкези и низами се нахвърлятъ върху тѣхъ, както вълка върху своята плячка. Всички били посѣчени, даже дѣцата въ майчинитѣ си ржцѣ, а градътъ билъ запаленъ. Оттеглящитѣ се отъ тамъ руси дълго слѣдъ това чували сърцераздиращитѣ викове на българитѣ подъ турския триумфъ. (Ср. Lonlay, p. 249. Датитѣ у него сж забъркани. Часть отъ избавенитѣ, а сжщо и други селени, които се боели да не изпитатъ сжщата участь, избѣгватъ въ Сливенъ. Всичкиятъ имъ имотъ останалъ трофей на „побѣдителитѣ“.)¹⁾

„7 юлий 1877. — Въ четвъртъкъ обѣсиха двама селени отъ Каджкѡй. Войската ги взела за съгледатели.

Отъ 8 юлий до края на мѣсеца всичкитѣ селени се прѣснаха. Черкезитѣ, башибозуци и турци трѣгнаха по яма изъ селата. Сливенъ се напълни съ селени. Тѣ дохода голи въ града“.

Турското правителство, готвейки се да приложи проекта си за събиране на войници между всички свои поданици, издава заповѣдъ, щото всички селени-бѣжанци да се върнатъ по домоветѣ си. Сжщеврѣменно султана издалъ специална прокламация къмъ българитѣ, въ която съ благи думи той изказва бащинската си обичъ къмъ българитѣ и заблѣзва, че за тѣхна „честь“ тия, които излѣзли да воюватъ срѣщу него били малцинство. Той ги прощава и кани бѣжанцитѣ да се върнатъ по домоветѣ си. Тая интересна прокламация, за която нищо не се говори въ отечествената ни история, е напечатана in extenso въ английския в-къ *Daily News* (1-и декемврий, 1877), като кореспонденция отъ 30-и ноемврий, и несъмнено ще датира отъ по-рано.

Избѣгването на сливенскитѣ „агалари“ отъ града ще е станало веднага слѣдъ потеглянето на главнокомандующия *Реуфъ-паша* отъ Сливенъ за Хаинитѣ, когато вече руситѣ напуснали Нова-Загора, а се чуло слухъ, че ще нападнатъ Сливенъ прѣзъ Балкана. (Ср. *Epanchin*, op. cit., p. 77). *Реуфъ-паша* дошълъ въ Сливенъ, вѣроятно прѣзъ петровската недѣля (края на юний), а прѣди това билъ въ Ямболъ, дѣто е събралъ силитѣ си и се готвѣлъ да посрѣщне руситѣ, които се очаквало скоро да минатъ сливенския боазъ (ib., 187). На 30-и юний *Реуфъ* телеграфиралъ на *Сюлеймана*, че руситѣ се готвѣли вече да нападнатъ Сливенъ и Ямболъ

¹⁾ Турскитѣ войски пристигнали въ Н.-Загора на 3-и юлий. Часть отъ спасенитѣ заминали къмъ Инджекюю и Кортенъ, а други били подкарани отъ турцитѣ къмъ Одринъ, дѣто нѣкои отъ тѣхъ избѣсили като комити (около 38 души). 417 души се намирали въ Ипсала, други въ Яфа, на заточение и т. н. Ср. Димитровъ, Страданията на българитѣ, 123—124.